

**КЫРГЫЗ-ТҮРК «МАНАС» УНИВЕРСИТЕТИНИН
АКАДЕМИЯЛЫК ЖЕТИШКЕНДИКТИ БААЛОО ЖАНА ШЫКТАНДЫРУУ
БОЮНЧА НУСКАМАСЫ**

БИРИНЧИ БӨЛҮМ

Максаты, мазмуну, укуктук негиздеме жана аныктамалар

Максаты жана мазмуну

1-берене.

Бул нускама Кыргыз-Түрк «Манас» университетинде толук айлык акы менен иштеген окутуучулардын академиялык жетишкендиктерин баалоо жана аларга шыктандыруучу төлөмдү ыйгаруу, тийиштүү баллдардын эсептелинишинде илимий багыттарын жана наамдарын эске алуу менен аткарылган иш-чаралардын өзгөчөлүктөрүнө жараша берилүүчү баллдарды эсептөө жана бул баалоо ишин жүргүзө турган комиссияларды түзүү ж.б. жол-жоболорду аныктоо максатында даярдалган.

Укуктук негиздеме

2-берене. Бул нускама Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин уставына жана башка тийиштүү ченемдик-укуктук актыларга ылайык даярдалды.

Аныктамалар жана кыскартуулар

3-берене.

Бул нускамада төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулат:

1. **Иш-чара** – ар бир окуу жылында мурунку жылда өлкө ичинде жана чет өлкөдө илим, технология жана искусство багытында ишке ашырылган долбоорлор, жүргүзүлгөн илимий изилдөөлөр, жарыяланган эмгектер, иштелип чыккан дизайнер, уюштурулган көргөзмөлөр, алынган патенттер, илимий иш-чараларда жасалган докладдар, алынган академиялык сыйлыктар, коомго жана административдик процесстерге кошулган салымдар жана башка илимий-практикалык, маданий иш-чаралар;
2. **Кошумча иш-чара** – түрүнө жана мазмунуна карата аткарылган кошумча иш-чаралар;
3. **Изилдөө** – окутуучу иштеген жана изилдөөсүн жүргүзгөн тийиштүү мекеме тарабынан бекитилген, изилдөө ишинин башталганы тастыкталган, иштин жыйынтык отчету аталган мекеме тарабынан катталган, кандайдыр бир башка долбоор алкагында жүргүзүлбөгөн, кеминде үч айлык мөөнөттүн ичинде жасалган

эски маалыматтарды иликтөөгө, бир көйгөйдү чечүүгө же анализдөөгө, бир теорияны андан ары өнүктүрүүгө, жаңы теория чыгарууга, жаңы маалымат, тажрыйба, технология же чыгармачыл эмгек жаратууга багытталган, изилдөө процесстери боюнча отчеттору берилген, бул нускаманын тиркемесинде орун алган башка иш-чараларга кирбеген ырааттуу иштер;

4. **Шилтеме** – окутуучунун өзүнүн илимий изилдөө ишинде булак катары башка бир окумуштуунун илимий эмгегинен келтиргендиги тууралуу жасаган шилтемеси;
5. **Индексстүү журнал** – SCI, SCI-Exp, SSCI, ANCI, ESCI жана илимий тармактык индекстер менен башка индекстер тарабынан рецензияланып, кеминде үч жылдык мөөнөт менен туруктуу жарыяланып келаткан журнал;
6. **Китеп** – мурун эч жерде жарыяланбаган макалалардан турган илимий изилдөө же автордук чыгарма (монография);
7. **Комиссия** – Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча комиссия;
8. **Сыйлык** – окутуучуга тийиштүү мекеме тарабынан берилген сыйлыктардан сырткары академиялык багытта аткарган иш-чараларына байланыштуу кесиптик уюмдар менен мамлекеттик жана жеке мекемелер тарабынан, тийиштүү тармактын адистери катышкан комиссиянын баалоо ишинин жыйынтыгы боюнча берилген улуттук жана эл аралык деңгээлдеги академиялык жана маданий сыйлыктар;
9. **Патент** – улуттук жана эл аралык мекемелер тарабынан берилген патенттер;
10. **Долбоор** – темасы, максаты, мазмуну, мөөнөтү, өзгөчө шарттары жана бюджетти аныкталган; жаңы маалыматтарды жаратуу, илимий көз караштарды билдирүү же технологиялык/социалдык көйгөйлөрдү чечүү үчүн илимий негиздерге таянып ишке ашырылган жана жыйынтыктоочу отчету тийиштүү мекемелер тарабынан кабыл алынган иштер;
11. **Көргөзмө** – окутуучунун өзүнүн тармагына байланыштуу илимий-практикалык мүнөздөгү аудио-визуалдык иш-чараларга тийиштүү эки жылда бир өткөрүлчү көргөзмөлөр, концерттер, фестивалдар жана бетачарлар;
12. **Дизайн** – окутуучунун илимий жана маданий бир чыгарма, техникалык же өнөр жай продукциясы боюнча иштеп чыккан алгачкы долбоору, чиймеси жана дизайны;
13. **Доклад** – улуттук жана эл аралык деңгээлдеги илимий жыйындарда жасалган жана (макалалар топтому, веб-сайт же CD, DVD ж.б. каражаттарда) жарыяланган доклад;
14. **Коомго кызмат көрсөтүү процесси** – университеттен уруксат алынуу менен академиялык иш-чаралардан сырткары аткарылган коомго пайда алып келчү

- иштер;
15. **Административдик процесс** – университетте декан/декандын орун басары, изилдөө борборунун башчысы, бөлүм башчысы, комиссия төрагасы жана мүчөлөрү сыяктуу кызматтар;
 16. **Улуттук басмакана** – кеминде үч жыл улуттук деңгээлде туруктуу иш алып барган жана мурун окшош тармак боюнча ар башка авторлорго таандык жок дегенде беш китепти басып чыгарган басмакана;
 17. **Эл аралык басмакана** - кеминде беш жыл эл аралык деңгээлде туруктуу иш алып барган, басып чыгарган китептери ЖОЖдордун жана илимий изилдөө мекемелердин китепканаларында орун алган жана мурун окшош тармак боюнча жок дегенде жыйырма китепти басып чыгарган басмакана;
 18. **Академиялык бөлүм** – университеттин ичинде иш алып барган факультеттер, жогорку мектептер, институттар, илимий изилдөө борбору жана кесиптик жогорку мектеп;
 19. **Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясы** - академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча алдын ала карап чыгуу комиссиясы;
 20. **АНЦИ** - Искусство жана гуманитардык илимдер багытындагы журналдардын индекси (Art and Humanities Citation Index);
 21. **Тармактык индекстүү журнал** – SCI, SCI-Exp, SSCI, ANCI жана ESCI индекстеринен башка Окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталган журналдар;
 22. **ESCI** - Emerging Sources Citation Index;
 23. **SCI** - Science citation index
 24. **SCI-Exp** – Science Citation Index-Expanded;
 25. **SSCI**– Social Science Citation Index;
 26. **Университет** - Кыргыз-Түрк “Манас” университети;
 27. **Окумуштуулар кеңеши** - Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңеши;
 28. **Өлкөнүн ичиндеги иш-чаралар** – Кыргыз Республикасынын аймагында аткарылган иш-чаралар;
 29. **Чет өлкөдөгү иш-чаралар** - Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары чет өлкөлөрдө аткарылган иш-чаралар;
 30. **Улуттук иш-чаралар** – Каттышуучулардын бирдей санда катышуусу менен өлкө масштабында өткөрүлгөн иш-чаралар;
 31. **Эл аралык иш-чаралар** – Каттышуучулардын бирдей санда катышуусу менен эл

- аралык масштабда өткөрүлгөн иш-чаралар;
32. **Календардык жыл** – 01-январдан 31-декабрга чейинки мезгил.

ЭКИНЧИ БӨЛҮМ

Жалпы жоболору

Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча комиссия

4-берене.

- (1) Бул нускамада аныкталган милдеттерди ишке ашыруу үчүн Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңеши тарабынан университеттин ичинде ар түрдүү тармактарда иштеген окутуучу-профессордук курамдын мүчөлөрүнүн арасынан тандалган беш кишиден турган академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча комиссия түзүлөт. Комиссиянын төрагалык милдетин проректор аткарат.
- (2) Комиссиянын мүчөлөрү үч жылдык мөөнөткө шайланат. Кызмат мөөнөтү аяктаган мүчө кайрадан шайланышы мүмкүн. Кандайдыр бир себептерден улам орду бошогон мүчөлүккө биринчи беренеден аныкталган тартипте жаңы мүчө шайланат.
- (3) Комиссия төраганын жана көпчүлүк мүчөлөрдүн катышуусу менен чогулат жана жыйынга катышкандардын көпчүлүк добушу аркылуу чечим кабыл алынат. Добуштар бирдей болуп калган учурда комиссиянын төрагасынын добушу чечүүчү ролду ойнойт. Мүчөлөр калыс калбастан, добуш берүүгө милдеттүү.
- (4) Комиссия академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча арыздарды кабыл алуу иш-чарасын уюштурууга жана ишке ашырууга жооптуу.
- (5) Комиссия иш-чараларды документтештирүү жана алардын түрлөрүн классификациялоо учурунда пайда болгон түрдүү маселелерди чечүү укугуна ээ.

Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча арыздарды кабыл алуу

5-берене.

- (1) Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча арыздарды кабыл алуу иши эң кеч декабрь айынын биринчи жумасында комиссия тарабынан аныкталат жана ректорат тарабынан кулактандырылат.
- (2) Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча арыздар баалоо иши өткөрүлгөн жылы кулактандырылган күндөрү

бөлүмдөрдүн/программалардын/кафедралардын башчылыктарына тапшырылат. Арызды тапшырууда академиялык иш-чараларга байланыштуу кадрлар башкармалыгынан алынган бланк толтурулуп, тийиштүү документтер берилет.

(3) Окутуучулардын арыздары академиялык бөлүмдөрдүн ичинде түзүлгөн “Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясы” тарабынан каралып чыгылат.

Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясы

а) Ректоратка караштуу бөлүм башчысы/ борбор мүдүрү тарабынан сунушталган жана ректорат тарабынан дайындалган үч окутуучудан турат.

б) Факультетте, институтта, жогорку мектепте жана кесиптик жогорку мектепте декан/мүдүр тарабынан сунушталган жана академиялык бөлүмдүн башкаруу кеңеши тарабынан дайындалган беш окутуучу-профессор мүчөсүнөн түзүлөт. Мүчөлүккө жетишерлик санда окутуучу табылбай калган учурда университеттеги тийиштүү тармактарда иштеген окутуучу-профессор мүчөлөрдөн тандалып алынат.

(4) Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясынын мүчөлөрү үч жылдык мөөнөткө шайланат. Кызмат мөөнөтү аяктаган мүчө кайрадан шайланышы мүмкүн. Кандайдыр бир себептерден улам орду бошогон мүчөлүккө биринчи беренде аныкталган тартипте жаңы мүчө шайланат.

(5) Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясы төрага жана көпчүлүк мүчөлөрдүн катышуусу менен чогулат жана жыйынга катышкандардын көпчүлүк добушу аркылуу чечим кабыл алынат. Добуштар бирдей болуп калган учурда комиссиянын төрагасынын добушу чечүүчү ролду ойнойт. Мүчөлөр калыс калбастан, добуш берүүгө милдеттүү.

б) Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясы арыз ээсинин иш-чаралары тармагына ылайык аткарылып-аткарылбаганы тууралуу чечим чыгарат. Ылайык табылбаган иш-чаралар жүйөөлүү себеби көрсөтүлүп, арыз ээсине билдирилет.

7) Алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясы тарабынан каралып чыгылган арыздар боюнча керектүү түзөтүүлөр киргизилип жана кемчиликтери толукталгандан кийин аныкталган мөөнөт ичинде акыркы чечим ректоратка караштуу бөлүмдөр /борборлор, деканттар жана мүдүрлүктөр тарабынан комиссияга жиберилет.

8) Комиссия зарыл болгон учурда арыз ээлеринен аткарган академиялык иш-чараларына байланыштуу документтерин талап кыла алат. Арыз ээлери бул талапты аткарышы керек.

9) Комиссия алдын ала карап чыгуу жана баалоо комиссиясынын чечимдерин карап чыккан соң, өзүнүн акыркы чечимин чыгарат жана ректоратка жиберет. Комиссиянын чечимдери Окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилгенден кийин билдирилет жана кулактандырылат.

10) Комиссиянын чечимдерине макул болбогон талапкер жарыяланган күндөн тарта беш иш күнү ичинде ректоратка арыздана алат.

11) Ректорат бул арыздар боюнча арыздарды карап чыгуу мөөнөтү бүткөн күндөн тарта жыйырма иш күнү ичинде чечимин чыгарат.

12) Арыздарды карап чыгуу жана баалоо иши 15-февралга чейин бүткөрүлөт.

Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу боюнча арыздарды карап чыгуу жол-жобосу

6-берене.

(1) Арыздарды карап чыгуу учурунда сыйлыктардын алынган күнү, долбоор жана илимий изилдөө иштеринин аяктаган күнү, макалалар жарыяланган күнү, дизайнердын бүткөрүлгөн күнү, патенттердин алынган күнү жана көргөзмөлөрдүн уюштурулган күнү эске алынат.

(2) Ар түрдүү индекстүү журналдарда редакциялоонун саны, ал эми рецензиялоо ишинде рецензиялоонун саны эске алынат.

(3) Китептин, китеп бөлүмүнүн жазылышы жана редакцияланышында ошол китептин басып чыгарылган күнү эске алынат. Мазмунунда олуттуу өзгөрүүлөр киргизилбеген китептер жана китеп бөлүмдөрү кайрадан басылганда, ошондой эле темасы же болбосо ISBN номери өзгөргөндө балл берилбейт. Баалоо учурунда макалалардын жарыяланган күнү эске алынат.

(4) Эл аралык докладдарды баалоо учурунда өлкө ичинде же чет өлкөдө жасалгандыгы эсепке алынбайт, бирок бул докладдар жасалган илимий жыйындарга кеминде 5 чет өлкөлүк окумуштуу катышышы шарт. Мазмунунда олуттуу өзгөртүүлөр киргизилбеген доклад макала, китеп же китеп бөлүмү катары басылып чыкканда балл берилбейт.

(5) Көргөзмөнү эл аралык деңгээлде баалоо үчүн көргөзмөнүн эл аралык статуска ээ болгондугу бөлүм же кафедралар тарабынан тастыкталышы керек. Жыл ичинде кайталанган көргөзмөлөргө жана ушул сыяктуу иш-чараларга балл берилбейт.

(6) Жыл ичинде ишке ашырылган долбоордун алкагында ошол долбоордун темасына байланыштуу эл аралык доклад жасалышы мүмкүн. Бул доклад макала же китеп катары басылып чыгышы жана бул иш-чарага шилтема жана

сыйлыктар берилиши мүмкүн. Мындай учурда баалоо иши өз-өзүнчө же ар кыл академиялык иш-чаралардын алкагында жүргүзүлүшү ыктымал. Мазмунунда олуттуу өзгөртүүлөр киргизилбеген доклад макала, китеп же китеп бөлүмү катары басылып чыкканда балл берилбейт.

(7) Бирдей эле иш-чарага бирден ашык сыйлык берилиши мүмкүн. Мындай учурда ар бир сыйлыкка өз-өзүнчө балл ыйгарылат.

Академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруучу төлөмдөрдү аныктоо 7-берене.

(1) Академиялык шыктандыруучу төлөмдөрдүн төмөнкү жана жогорку чектери жыл сайын Окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталат. Бул төлөмдөр профессорлорго 100%, доценттерге 90%, доценттин милдетин аткаруучуларга 80%, ага окутуучуларга жана кенже илимий кызматкерлерге 70% эсептелинет.

(2) Ар бир академиялык иш-чаранын түрү боюнча алынган балллардын топтолушу менен академиялык шыктандыруучу төлөм боюнча жалпы балл аныкталат.

(3) Бир нече окутуучулар тарабынан биргелешип жарыяланган макала, доклад же китептерди жана алынган сыйлыктарды баалоодо:

а) Биринчи авторго 100%;

б) Экинчи авторго 75%;

в) Үчүнчү авторго 50%;

г) Төртүнчү жана кийинки авторлорго (акыркы автор жана авторлоштон башка) «балллардын/адамдардын санынын» катышы;

д) Макаланын же докладдын авторлошторуна жана акыркы авторлорго 90% (бирок жарыяланган тармак боюнча буга чейин кеминде 10 тармактык индекстүү журналдарда басылып чыгышы шарт) эсептелет.

(4) Бир нече окутуучулар катышкан долбоор ж.б. ушул сыяктуу иш-чараларды баалоодо:

а) Долбоордун кураторуна 100%;

б) Изилдөөчү окутуучуга 75%;

в) Кеңешчиге 50% эсептелет.

(5) Өзгөчө бөлүштүрүү катышы болбогон иш-чараларда “баллдардын/адамдардын санынын” катышы эске алынат. Шилтемелерде бул жобо эске алынбайт.

(6) Академиялык шыктандыруучу төлөмдүн аныкталышында талапкердин арыз берген күнүндөгү кызматы негиз катары алынат.

(7) Академиялык жетишкендикти баалоо баллы менен шыктандыруучу балл жана төлөмү бул нускаманынын тиркемесинде орун алган “№1 тиркеме: КТМУнун

академиялык жетишкендикти баалоо жана баллдардын таблицасы”, “№2 тиркеме: КТМУнун академиялык шыктандыруу жана баллдардын таблицасы” жана “№3 тиркеме: КТМУнун академиялык шыктандыруу баллары жана төлөмдөрдүн көлөмү” боюнча эске алынып, бул нускаманын беренелеринин негизинде аныкталат.

(8) Бул нускаманынын тиркемесинде орун алган “№1 тиркеме: КТМУнун академиялык жетишкендикти баалоо жана тийиштүү баллдарды ыйгаруу таблицасына”, “№2 тиркеме: КТМУнун академиялык шыктандыруу жана тийиштүү баллдарды ыйгаруу таблицасына” жана “№3 тиркеме: КТМУнун академиялык шыктандыруу баллын жана төлөмдөрдүн көлөмүн” аныктоого ылайык, жыл сайын Окумуштуулар кеңеши тарабынан иш-чаралардын түрлөрү, кошумча иш-чаралардын түрлөрү жана аларга карата берилген баллдар, баллдарга байланыштуу чектөөлөр, академиялык жетишкендикти баалоонун төмөнкү баллы, шыктандыруунун төмөнкү жана жогорку баллары жана төлөмдүн көлөмүн эсептөө ыкмасы ж.б. жоболор кайрадан аныкталышы мүмкүн.

(9) Шыктандыруучу төлөмдү алуу укугуна ээ болуу үчүн бул нускамада илимий даражалар үчүн аныкталган пайыздык катыштар менен Окумуштуулар кеңеши тарабынан белгиленген академиялык шыктандыруунун төмөнкү баллына ээ болуу керек.

(10) Академиялык шыктандыруу баллынын аныкталышында иш-чаралардын түрлөрү жана аларга байланыштуу коюлган чектөөлөр эске алынат. Шыктандыруу баллынын эсептелишинде аныкталган жогорку баллдын чегинен ашканы эсептелбейт.

(11) Академиялык жетишкендикти баалоо баллары кошумча иш-чаралардын баллдарын топтоо аркылуу аныкталат. Академиялык кызматкер менен келишимдин жаңыртылышында, анын кызматтан көтөрүлүшүндө жана жогорулашында академиялык жетишкендикти баалоо баллы эске алынат. Жетишкендикти баалоо баллы бөлүм, факультет, социалдык илимдер, табигый илимдер жана инженерия, медицина, спорт жана искусство тармактары эске алынып, өз-өзүнчө бааланышы мүмкүн.

(12) Кенже илимий кызматкерлердин шыктандыруу баллары комиссиянын сунушу боюнча Окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталган коэффициентке көбөйтүлүп, аныкталат. Бул коэффициент 2ден ашпашы керек.

8-берене.

(1) Бул нускамада көрсөтүлгөн иш-чаралардан башкалары эске алынбайт.

(2) Академиялык шыктандыруу төлөмү;

а) Жыл сайын мурунку жыл эске алынуу менен аныкталган академиялык шыктандыруу баллына жараша февраль айынын аягынан тарта иштеген мөөнөт ичинде ар бир айдын аягында төлөнөт. Шыктандыруу төлөмү эң көп 12 ай төлөнөт.

б) 2547-номерлүү мыйзамдын 39-беренесине ылайык, дайындалган түрк жараны болгон окутуучу-профессордук мүчөлөргө шыктандыруучу төлөмдөр университетте иштеген мөөнөтүнүн ичинде төлөнөт.

(3) Шыктандыруучу төлөмдү алган талапкердин тапшырган документтеринде чындыкка туура келбегендик аныкталса, ал төлөмдөр кайра пайызы менен кошо кайтарылып алынат жана ал кишиге карата тийиштүү иш-чаралар көрүлөт.

Күчүнө кириши

9-берене.

Бул нускама Камкорчулар кеңеши тарабынан бекитилгенден кийин күчүнө кирет.

Иш жүзүнө ашырылышы

10-берене.

Бул нускама Ректорат тарабынан ишке ашырылат.

ҮЧҮНЧҮ БӨЛҮМ

Убактылуу жоболор

Алгачкы жолу ишке ашыруу жана кулактандыруу

УБАКТЫЛУУ БЕРЕНЕ

(1) Бул нускаманын беренелерине ылайык, алгачкы жолу академиялык жетишкендикти баалоо жана шыктандыруу иши 2017-жылы аткарылган иш-чаралар эске алынып, 2018-жыл үчүн жүргүзүлөт.

Бул нускама Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2017-жылдын 21-февралындагы 2017-04.28-номерлүү чечими менен кабыл алынып, Камкорчулар кеңешинин кароосуна сунушталат.